

Bemærkninger til forslaget

I nutidens Danmark er indkomstkatten den mest betydende enkelthindring for velstandsvækst. Dette dokumenteres i Fremskridtsbogen »Indkomstkatten. Samfundets Skurk« (september 1979).

Lettes der på indkomstkatten, vil produktionslivet blomstre op. Vi vil allesammen blive rigere, og der vil blive realøkonomisk grundlag for bedre at hjælpe de syge og svage.

Denne samfundøkonomiske sammenhæng åbenbarede sig også, da der i forbindelse med overgangen til kildeskat var nogle indkomstskattemilde år i 1968, 1969 og 1970.

Den daværende VKR-regering blev aldeles panikslagen over styrken i de frie produktionskræfter. Den talte om overophedning af produktionslivet, og i sin opskræmthed iværksatte den en række restriktioner, som skulle dæmpe denne overophedning.

Siden da er der sket det, at Anker Jorgensen-regeringerne bistået af de seks folketingspartier, der kalder sig selv ansvarlige, i allerhøjeste grad har fået odelagt denne overophedning. I stedet har de fået skabt og funderet den tilstand, at der er mange arbejdsløse samt et endnu større antal mennesker, som er beskæftigede ved samfundsmæssigt set unyttigt arbejde i papirudfyldningsjob og inden for den sektor, der alene kan trives, når den betales gennem tvangsudskrevne skatter.

Med situationens totale ændring skulle logik-tænkere forvente, at de af VKR-regeringen indførte restriktioner også var blevet ophævede. Men som det så ofte for i historien er gået, når nogle helt nye restriktioner improviseres som noget kortvarigt til lige at klare en øjeblikkelig situation, har også VKR-byrderne på erhvervslivet bidt sig fast som overmåde sejlivede – uanset hvordan de ydre forhold så end totalt har skiftet karakter.

Det gælder bl. a. det projekt til løsning af den akutte 1970-krise, som udtryktes i låneloftsordninger, dvs. et fastsat maksimum for summen af de kredittilsagn, som hvert pengeinstitut måtte have udestående.

Så snart man etablerer en sådan ordning, opstår nemlig nye stærke embedsmandsinteresser til at opretholde og udbygge den gølge papiradministration, som embedsmændene hygger sig med til høje lønninger og pensioner. Disse kræfter har været af en sådan styrke, at låneloftet reelt er blevet skærpet i de forløbne år.

Denne skærpelse har navnlig vist sig på to områder:

Lånerammen var ved ordningens indførelse i 1970 74 mia kr. for banker og sparekasser under ét. Den steg i december 1978 til 114,4 mia kr., eller med ca. 52 pct., mens lånebehovet formentlig er henvend firdoblet. Dels som følge af pengeforringelse, men navnlig fordi erhvervslivet ved overgangen til det rigdomsspring fremad, som samfundet kan opnå ved udnyttelse af EDB-teknikken, har brug for rigelig tilgang af investeringsmidler langt ud over det, der udtrykkes i, at bruttonationalproduktet – ligeledes målt i løbende priser – er steget igennem låneloftsperioden med ca. 150 pct. Og med automationstidens kæmpeinvesteringer er der brug for lån med længere løbetid, end tilfældet almindeligvis var tidligere.

For det andet førte restriktionen på bankers og sparekassers udlånsvirksomhed, som forholdet altid er med restriktioner, nye restriktioner med sig. Restriktioner på ét område afføder nemlig altid skævheder på naboområder, og derfor bliver disse også modne for bureaukraters aldrig mættede restriktionshungere. I den her behandlede sag bulede det af låneloftet kunstigt beskårne lånebehov ud, dels ved en kraftig vækst i finanslån i udlandet med deraf flydende ulykkelige valutakurstab, dels ved ekstra pres på realkreditinstitutionerne, som derefter pr. 15. december 1975 blev belemret med eget udlånsloft. I de første 12½ måned blev der givet tilladelse til maksimalt 28,5 mia kr., i 1977 til 30 mia, og for 1978 var kvoten 33,5 mia kr. Alt regnet i nominelle lånebeløb – altså ikke i kursværdier, som i perioden har været markant lavere. Pr. 5. oktober 1978 blev erhvervsejendomslånet taget ud af kvoteordningen. For resten – boliger og offentlige ejendomme – omregnedes 1978-kvoten